

Arbeid i helg- og høytidsperioder med avtale om gjennomsnittsberegning av arbeid på søn- og helgedager

Bakgrunn:

På sykehuset har det vært ulik praksis rundt planlegging av arbeid på helge- og høytidsperioder. Bestemmelsene om arbeid og fri på slike dager finner du i arbeidsmiljølovens (AML) kapittel 10:

«....Arbeidstaker som har utført søn- og helgedagsarbeid, skal ha arbeidsfri følgende søn- og helgedagsdøgn. Arbeidsgiver og arbeidstaker kan skriftlig avtale en arbeidstidsordning som i gjennomsnitt gir arbeidstaker arbeidsfri annenhver søn- og helgedag over en periode på 26 uker, likevel slik at det ukentlige fridøgn minst hver fjerde uke faller på en søn- eller helgedag.» (AML §10-8(4))

Med bakgrunn i dette har OUS inngått avtale med fagforeninger som har ansatte i turnusordning. Dette for å sikre lik praksis og større fleksibilitet for arbeidstaker og arbeidsgiver som har avtale om gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager. Ved arbeid på slike dager er det ofte ønskelig å samle både arbeidstid og fritid.

Beskrivelse av avtalen:

I utgangspunktet skal arbeidstakere gis fri på så mange helg- og høytidsdager som driften tillater. Når driften krever arbeid på slike dager er lovens hovedregelen at etter arbeid på en søn- eller helgedag, skal påfølgende røde dag være fri.

Ved avtale om gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager over en periode på inntil 26 uker jf. arbeidsmiljøloven § 10.8 (4), 3. setning skal følgende legges til grunn:

- Avtale om gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager inngås i tråd med gjeldende retningslinjer. (Uten avtale følges lovens hovedregel om arbeidsfri annenhver søn- og helgedag)
- Periode for avtale og beregning skal gå fra og med jul til og med juni (26 uker), og skal inneholde alle røde dager i perioden. Perioden på 26 uker kan deles opp i flere arbeidsplaner, men planene må sees i sammenheng
- Samlet kan arbeidsgiver planlegge med arbeid på maks 4 røde dager mandag til og med lørdag
- Dersom arbeidstaker arbeider 4 røde dager (mandag - lørdag) i løpet av hele perioden, og får færre enn 3 F3-dager på røde dager, skal det gis kompenserende fridag (F3) på ordinære vakter på hverdag, slik at det totalt gis 3 fridager
- Der F3 gis på røde dager skal det ligge planlagt vakt i grunnturnus/baseplan
- Dersom arbeidstaker frivillig ønsker å arbeide flere røde dager enn beskrevet over, kan dette planlegges. Det betyr at ansatte som arbeider mer enn 4 røde dager som faller på mandag-lørdag, får en ekstra fridag for hver ekstra dag som overstiger 4 dager
- Helgedager som faller på søndag, skal arbeides ut fra oppsatt plan. Dette er ikke til hinder for å bytte arbeidshelg
- Det anbefales å benytte eget støtteark for beregning av arbeid på helge- og høytidsdager for å få oversikt over hele perioden i tråd med denne avtalen.

Registrering i Gat:

Arbeidsplaner (hjelpeplan/ønskeplan) for helge- og høytidsperioder skal utarbeides etter gjeldende retningslinjer (jf eHåndbok dokId 68964).

1. AML-dispensasjon (gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager): registreres på de aktuelle ansatte i samsvar med inngått avtale. I Gat heter denne AML-dispensasjonen **søndager på rad (snitt)**. Dersom det allerede er registrert AML-dispensasjon skal det ikke registreres dobbelt i samme periode.
2. For ansatte som skal følge denne avtalen må F3-beregning i hjelpeplan/ønskeplan settes til **G (gjennomsnitt)** når du oppretter ø-plan/hjelpeplan, se bilde under:

Velg ansattlinjer som skal kopieres:

A.l.	L	Ansatt	Stillingskategori	%	I.S.	Regelsett	I	A	G
18	1		SPL - Sykepleier	100	3	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
19	1		SPL - Sykepleier	100	1	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
20	1		SPL - Sykepleier	100	2	O-LO/YS-T - OUS Fag...	☐	☒	☐
21	1		SPL - Sykepleier	100	7	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
22	1		SPL - Sykepleier	100	1	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
23	1		SPL - Sykepleier	100	1	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
24	1		SPL - Sykepleier	100	3	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
25	1		SPL - Sykepleier	100	1	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐
26	1		SPL - Sykepleier	100	3	ONSFT - OUS NSF (35...	☐	☒	☐

I eksempelet under har vi tatt ut oversikt over alle røde dager fom jul og 26 uker fremover på en ansatt. Den ansatte står på vakt 6 røde dager mandag tom lørdag i grunnlinjen. Det er lagt inn 2 F3 dager på røde dager på hjelpelinjen, slik at den ansatte kun jobber 4 røde dager fra mandag tom lørdag.

Avtalen sier at dersom den ansatte arbeider 4 røde dager (mand-lørd), så skal vedkommende ha 3 fridager (F3). Dersom det ikke er nok røde dager å gi F3 på, slik som i dette eksempelet, skal de resterende gis på hverdager og ikke søndag. I dette eksempelet er det derfor gitt F3 på en hverdag, mandag 3.4.2023 (merket grønt). Ved å legge F3 på en hverdag, vil du få opp et rødt varsel i Gat. I dette tilfellet skal du overse varselet.

Uke 51 (19.12.2022 - 25.12.2022) (2)							Uke 52 (26.12.2022 - 01.01.2023) (3)						
man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.	man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.
F2	D1	A1	A1	F2	F2	F1	D1	D1	A1	A1	F1	DH1	DH1

Uke 14 (03.04.2023 - 09.04.2023) (5)							Uke 15 (10.04.2023 - 16.04.2023) (6)						
man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.	man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.
GRUPP	D1	D1	D1	D1	F2	F1	D1	D1	D1	F1	F2	N1	N1
F3													

Uke 18 (01.05.2023 - 07.05.2023) (9)						
man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.
F2	N3	N3	F2	F2	F2	F1

Uke 20 (15.05.2023 - 21.05.2023) (11)							Uke 21 (22.05.2023 - 28.05.2023) (12)							Uke 22
man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.	man.	tir.	ons.	tor.	fre.	lør.	søn.	man.
A3	D3	D3	F1	3	DH3	AH3	D3	F2	F2	N3	N3	F2	F1	A3
		F3												F3

3. **Ved bruk av hjelpeplan:** Ved registrering av F3-dager i planen, vil det vises en oversikt over tildelte F3-dager i helge- og høytidsberegning, (3 av 0) i vårt eksempel, se bilde under. Dette er kun en visning, og vil ikke ha noen konsekvens for banker ved iverksetting.

Beregninger							
F3b.	SH	A	B	C	D	F3	F5
G	14 av 34	62	93	0	93	3 av 0	0 av 2

4. **Ved bruk av ønskeplan:** Dersom det gis flere F3-dager enn det beregning i Gat viser, vil det vises i helge- og høytidsberegning (filter og visning), som 3 av 0 i vårt eksempel. Se bilde over. Den ansatte vil også ved iverksetting få en negativ saldo i F3-banken. Se bilde under:

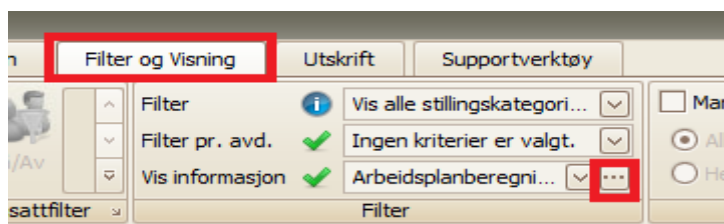
F3	*Global bank*	0,00	-3,00	-3,00	dager
Fra dato	Til dato	Antall	Opprettet fra	Referanse	Kommentar
29.06.2022	29.06.2022	-3,00			Iverksetting av arbeidsplan linje nr #1, plan

Det må derfor legges inn motpost i F3-banken, slik at F3-banken vises med 0 i verdi. Dette gjøres manuelt i den enkelte ansattes F3 bank, se bilde til høyre.

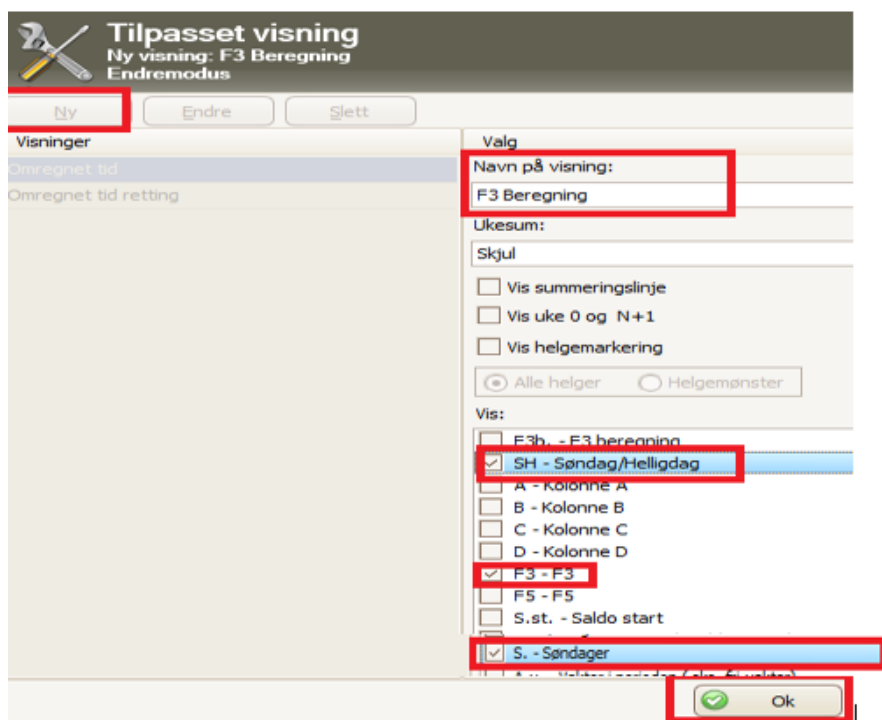
F3	*Global bank*	0,00	0,00	0,00	dager
Fra dato	Til dato	Antall	Opprettet fra	Referanse	Kommentar
12.12.2022	12.12.2022	3,00			nullstilling av F3-avtale om gjennomsnitt 2022/23
29.06.2022	29.06.2022	-3,00			Iverksetting av arbeidsplan linje nr #1, plan 'Ønskepl

5. **Tilpasset visning:** For å få en god oversikt over hvor mange røde dager de enkelte ansatte har jobbet (man-lør), og hvor mange fridager (F3) som er gitt, kan det lages en egendefinert/tilpasset visning inne i planen som kan overføres til Excel. Dette krever manuell beregning, men tallene får man fra Gat.

Åpne planen og gå til fanen filter og visning og trykk på den lille knappen med 3 prikker som vist i bildet under:

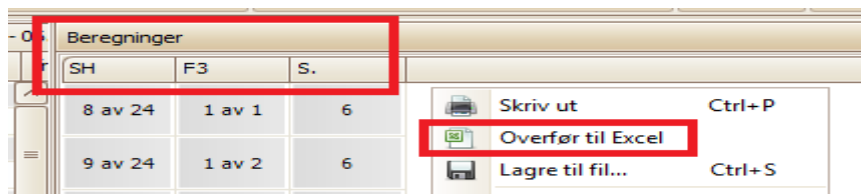

Her kan man lage en egendefinert visning ved å trykke på knappen NY. Visningen må ha et navn som f.eks kan være F3 beregning. Deretter hak av for 3 kolonner: SH (Søndag/Helligdag), F3 og S (Søndager). Til slutt OK. Se bilde under:

Deretter trykk på knappen **Bruk** når du ønsker å se denne egendefinerte visningen.

Denne visningen kan overføres til Excel ved å høyreklikke inne i beregningsbildet til høyre i planen. Se bilde under.

Disse kolonnene kan man bruke til å se hvor mange F3 dager man har gitt og hvor mange røde dager de ansatte jobber mellom man-lør.

- I kolonnen F3 ser man antall F3 dager som er gitt i perioden

- For å finne ut hvor mange røde dager man har jobbet mellom man til lør i perioden, tar man det første tallet i kolonnen SH og trekker fra tallet i S.

A	B	C	D	E	F	G	H	I
Ansatt	Avdeling	SH	F3	S.	Jobbet rød dag som ikke er søndag i denne periodene	Gjenstående dager som kan planlegges på rød dag som ikke er søndag	F3 dager som må gis ved planleggings av 4 røde dager totalt(+1 for hver dag utover dette)	Kommentar
Per		8 av 24	1 av 1	6	2	2	2	

I eksemplet over har den ansatte jobbet 2 røde dager man-lør. Du kan bruke kolonnene SH og S for å regne ut antall vakter på røde dager. Ved å trekke tallet i S kolonnen fra det første tallet i SH kolonnen: $8 - 6 = 2$. Den ansatte har også fått 1 F3 dag, som du ser i kolonne F3. I neste periode kan den ansatte jobbe 2 røde dager til, og vil da ha krav på 2 F3 dager ut fra avtalen ved å jobbe totalt 4 røde dager man-lør i hele perioden (26 uker) og vil få 3 F3 dager.

Summen/oversikten man får, kan man fylle inn i Excel skjemaet ved å lage egne kolonner (merket rødt i bildet over) ved siden av de 5 kolonnene som allerede er der. Ta gjerne med en kolonne med kommentar hvis det er ønskelig.

OBS ved fraværsregistrering i hjelpeplan:

Dersom det er registrert fravær på en rød dag eller søndag med vakt i hjelpeplanen, tas ikke søndagen med som jobbet i S-kolonnen, men beregnes som jobbet i SH-kolonnen. Vi mener dette er en feil og har meldt dette. I excel arket må det inntil videre, manuelt korrigeres for røde dager/søndager det er registrert fravær på. Dette for å få en korrekt beregning av antall røde dager jobbet mellom man-lør. Husk; det er ikke anbefalt å registrere ferie på helgedager, da dette ikke regnes som feriedager i Ferieloven. Det vil heller ikke bli registrert som en feriedag i ferieregnskapet.